

(بخش دوم)
**محاسبه نهایی خسارت های بدنی
بیمه های اتومبیل**

مدرس
اسماعیل فلاحی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

محور های آموزش

حوادث راننده

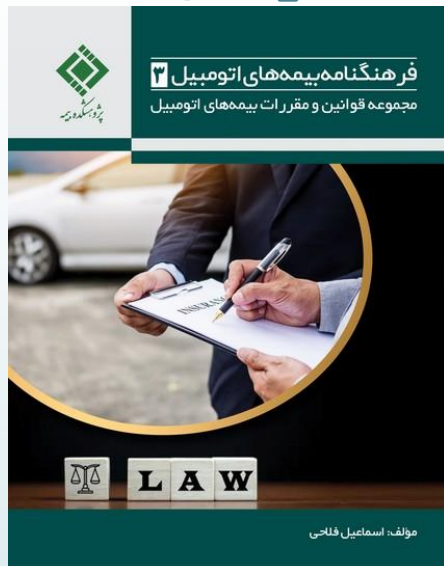
ماده ۳ و آیین نامه اجرایی آن

شخص ثالث

ماده ۸، ۹، ۱۰، ۱۳ و (۳۴، ۳۶)

کتاب های برتر و منتخب صنعت بیمه در سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴

ماده ۸ قانون بیمه اجباری

حداقل مبلغ بیمه در بخش خسارت بدنی

پوشش خودکار - بدون نیاز به الحاقیه

با افزایش نرخ دیه، پوشش بیمه‌نامه به‌طور خودکار افزایش می‌یابد

معیار محاسبه تعهد بدنی

معادل دیه کامل مرد مسلمان
در ماه‌های حرام (تغلیظ دیه)

متن قانون

حداقل مبلغ بیمه در بخش خسارت بدنی معادل حداقل ریالی
دیه یک مرد مسلمان در ماه‌های حرام است.

بیمه‌گذار موظف به اخذ الحاقیه برای افزایش مبلغ دیه نیست

ماده ۹ قانون بیمه اجباری

تعهد بیمه‌گر در جبران خسارت اشخاص ثالث

بیمه‌گر ملزم به جبران کامل خسارات وارد شده به اشخاص ثالث، مطابق چارچوب قانون بیمه شخص ثالث است.

تعهد قانونی بیمه‌گر

الزام شرکت بیمه به پوشش و جبران تمامی خسارات بدنی و مالی اشخاص ثالث در حوادث تحت پوشش

مبنای قانونی

تبعیت کامل از ضوابط و مقررات مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث

دامنه شمول

کلیه اشخاص ثالث زیان‌دیده در حوادث رانندگی، اعم از خسارات جانی و مالی

تبصره ماده ۹ قانون بیمه اجباری

پوشش خسارات مازاد بر ديه

در صورتی که مسئول حادثه به پرداخت بیش از یک ديه به هر یک از زیان دیدگان محکوم شود، بیمه گر مکلف به پرداخت کل خسارات بدنی است.

کمتر از ديه

حتی اگر مبلغ کمتر از یک ديه کامل باشد، بیمه گر موظف به پرداخت است

تعدد دیات

پوشش کامل تمامی خسارات بدنی برای هر زیان دیده، بدون محدودیت سقف یک ديه

مازاد بیشتر از ديه

در صورت تجاوز مبلغ مازاد از یک ديه کامل نیز تعهد بیمه گر پابرجاست

ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری

اصل برابری در پرداخت خسارت بدنی

بیمه‌گر مکلف است خسارت وارده به زیان‌دیدگان را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف تعهدات بیمه‌نامه پرداخت کند.

عدم تفکیک جنسیتی و دینی

پرداخت یکسان خسارت به تمام زیان‌دیدگان،
صرف‌نظر از جنسیت یا دین

الزام قانونی

تکلیف مستقیم شرکت بیمه بر اساس قانون، بدون استثناء

مبنای تعهد بیمه‌گر

سقف تعهدات مندرج در بیمه‌نامه، معیار پرداخت
خسارت کامل

ماده ۱۳ قانون بیمه اجباری

اصل پرداخت به قیمت یوم‌الاداء

خسارت بدنی شخص ثالث باید به نرخ روز پرداخت محاسبه و پرداخت شود

مبنای محاسبه دیه

نرخ دیه در زمان پرداخت (یوم‌الاداء) ملاک است،
نه زمان وقوع حادثه

صندوق تأمین خسارت‌های بدنی

مکلف به پوشش خسارات مازاد بر
سقف تعهد بیمه‌گر

بیمه‌گر

مکلف به پرداخت خسارت بدنی در سقف تعهد
مندرج در ماده ۸

ماده ۱۳ قانون بیمه اجباری

شرایط رجوع بیمه گر به صندوق

تهاتر حسابها

امکان منظور کردن مازاد در حسابهای
فی مابین با موافقت صندوق

حق بازیافت مازاد

اگر بیمه گر خسارتی بیش از تعهد ماده ۸
پرداخت کند، می تواند مازاد را از
صندوق مطالبه کند

! شرط کلیدی

صندوق مابه التفاوت را نمی پذیرد اگر افزایش مبلغ دیه ناشی
از تأخیر یا تقصیر خود بیمه گر باشد

ماده ۱۳ قانون بیمه اجباری

تکلیف اطلاع رسانی سامانه‌های بیمه‌گر

ارسال مستندات

ثبت در سامانه

شناسایی خسارت

فوریت در اطلاع رسانی الزامی است — هیچ تأخیری پذیرفته نیست

ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری

تعهدات بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان داخل وسیله نقلیه

فرمول محاسبه سقف تعهد

ظرفیت مجاز × سقف تعهدات بدنی

با رعایت تبصره ماده ۹ و ماده ۱۳

تجاوز از ظرفیت مجاز

خسارت به نسبت میان زیان‌دیدگان تسهیم می‌شود؛ مابه‌التفاوت از صندوق تأمین پرداخت و از مسبب بازیافت می‌گردد.

استثنائات ظرفیت مجاز

جنین و اطفال زیر دو سال به ظرفیت اضافه می‌شوند و مانع دریافت خسارت نخواهند بود.

پرداخت ما
به‌التفاوت

تسهیم خسارت

محاسبه سقف

تبصره ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری

تعهدات بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان خارج از وسیله نقلیه

۱

تعیین سقف تعهد

معادل ۱۰ برابر سقف تعهدات
بدنی بیمه‌نامه، با رعایت تبصره
ماده ۹ و ماده ۱۳

۲

تسهیم در تعدد زیان‌دیدگان

در صورت فزونی کل خسارات از
سقف ۱۰ برابری، سقف به نسبت
خسارت هر زیان‌دیده تسهیم
می‌گردد.

۳

جبران کامل از صندوق تأمین

مابه‌التفاوت خسارت هر زیان‌دیده توسط صندوق تأمین خسارت‌های بدنی
پرداخت می‌شود.

هیچ زیان‌دیده‌ای بدون جبران خسارت باقی نخواهد ماند.

تبصره ماده ۳۴ قانون بیمه اجباری

پرداخت علی الحساب خسارت بدنی (غیر از فوت)

دامنه شمول

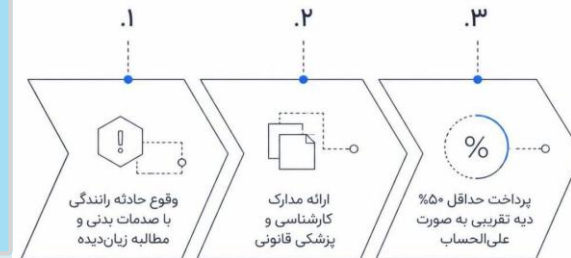
حوادث رانندگی منجر به صدمات بدنی (غیر از فوت)، مشروط به مطالبه صریح زیان دیده

مدارک الزامی

- گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه
- نظریه اولیه سازمان پزشکی قانونی

تکلیف بیمه گر

- پرداخت فوری: حداقل ۵۰٪ دیه تقریبی بلافاصله پس از تکمیل مستندات
- تسویه قطعی: باقی مانده پس از صدور رأی قطعی (مواد ۳۱ و ۳۲)

صندوق تأمین خسارت های بدنی نیز مشمول همین تکلیف پرداخت فوری است.

ماده ۳۶ قانون بیمه اجباری

پرداخت خسارت فوت بدون رأی قضائی

بیمه‌گر یا صندوق مکلف به پرداخت خسارت حوادث منجر به فوت — حتی بدون حکم دادگاه — هستند.

درخواست‌کنندگان مجاز

اولیای دم، قائم‌مقام متوفی، یا مسبب حادثه

مستندات لازم

- گزارش کارشناس راهنمایی‌وراندگی، پلیس‌راه یا کمیسیون سوانح راه‌آهن نظریه پزشکی قانونی و گزارش مقامات انتظامی

تودیع خسارت بدون مطالبه

در صورت عدم مطالبه اولیای دم، بیمه‌گر می‌تواند خسارت را مطابق ماده ۳۲ به صندوق تودیع کند.

درخواست اولیای دم

ارائه مستندات

پرداخت بدون رأی

ضمانت اجرای استنکاف بیمه گر

استنکاف از پرداخت به موقع، پیامدهای قانونی سنگینی برای شرکت بیمه به همراه دارد.

❌ محرومیت از رجوع به صندوق

شرکت بیمه حق رجوع به صندوق تأمین خسارت‌های بدنی بابت مابه‌التفاوت تعهد (ماده ۱۳) را از دست می‌دهد.

💰 پرداخت به قیمت یوم‌الاداء

در صورت تأخیر، بیمه مکلف است خسارت را به قیمت روز پرداخت (یوم‌الاداء) پرداخت کند — نه روز حادثه.

🚫 تکلیف نقض شده

با وجود گزارش کامل پلیس و نظریه پزشکی قانونی، موکول کردن پرداخت به رأی دادگاه غیرقانونی است.

هرگونه تأخیر غیرموجه در پرداخت، علاوه بر افزایش مبلغ خسارت، حق رجوع به صندوق را ساقط می‌کند.

مثال ۱:

زیان دیده دارای ۹۴ درصد جراحات است و بیمه نامه در سال ۱۴۰۵ صادر، در سال ۱۴۰۵ پرداخت می گردد، ذمه بیمه گر و صندوق مشخص شود؟ مفروضات:

۱- مجموع دیات = ۹۴ درصد = ۱۰۰ - ۱ = محاسبه به روز تا سقف (ذمه بیمه گر)

۲- بیمه نامه چه زمانی صادر شده است: ۱۴۰۵ = ۲۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۳- پرداخت خسارت چه زمانی بوده است ۱۴۰۵ = ۲۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (حداقل)

محاسبه دیه استناد به ماده ۱۳:

$$\frac{94}{100} \times 21.000.000.000 = 19.740.000.000$$

مثال ۲:

مفروضات:

۱- مجموع دیات = ۹۴ درصد = ۱۰۰ - ۱ = محاسبه به روز تا سقف (ذمه بیمه گر)

۲- بیمه نامه چه زمانی صادر شده است: ۱۴۰۴ = ۲۱,۳۳۳,۳۳۳,۰۰۰ ریال

۳- پرداخت خسارت چه زمانی بوده است ۱۴۰۵ = ۲۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (حداقل)

۴- آیا تاخیر در پرداخت داشته است یا خیر: تاخیر نداشته است.

محاسبه استناد به ماده ۱۳:

$$\frac{94}{100} \times 21.000.000.000 = 19.740.000.000$$

مثال ۳:

مفروضات:

۱- مجموع دیات = ۹۴ درصد = ۱۰۰ - ۱ = محاسبه به روز تا سقف (ذمه بیمه گر)

۲- بیمه نامه چه زمانی صادر شده است: ۱۴۰۳ = ۱۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۳- پرداخت خسارت چه زمانی بوده است ۱۴۰۵ = ۲۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (حداقل)

۴- آیا تاخیر در پرداخت داشته است یا خیر: تاخیر نداشته است.

الف) محاسبه به استناد به ماده ۱۳:

$$\frac{94}{100} \times 21.000.000.000 = 19.740.000.000$$

ب) محاسبه سهم صندوق:

مجموع خسارت به نرخ یوم الادا- سقف تعهد بیمه نامه = تعهد صندوق

$$۳,۷۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۹,۷۴۰,۰۰۰,۰۰۰$$

ریال

پرونده در سامانه ماده ۱۳ ثبت:

حتما و حتما :

پس از دریافت مبلغ مذکور ، حواله بازیافتی برای آن خسارت ثبت شود که بتواند به نسبت مبلغ ۳,۷۴۰,۰۰۰,۰۰۰ نسبت خسارت شمار کاهش بدهد.

در همان سال مالی که پرداخت می گردد بازیافت شود:

$$\frac{3.740.000.000}{16.000.000.000} = 23.375$$

یعنی نسبت خسارت = ۲۳,۳۷۵ درصد ، نسبت و به تبع آن ضریب

خسارت را افزایش دادم

مثال ۱ در خصوص ۱+۱۰۰:

زیان دیده دارای ۲۴۸ درصد دیه است که بیمه نامه در سال ۱۴۰۵ صادر و خسارت در سال ۱۴۰۵ پرداخت می گردد ، سهم بیمه گر و سهم صندوق مشخص شود؟

مفروضات:

مجموع دیات = ۲۴۸ درصد = ۱+۱۰۰ = دیه روز یا سقف تعهد بیمه نامه هر کدام که کمتر باشد **مضرب** درصدها خواهد بود (ذمه بیمه گر) با رعایت ماده ۱۳

بیمه نامه چه زمان صادر شده = ۱۴۰۵ = ۲۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

پرداخت چه زمانی = ۱۴۰۵ = حداقل = ۲۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

استناد به ماده ۱۳:

$$\frac{248}{100} \times 21.000.000.000 = 52.080.000.000$$

مثال ۱:

در وسیله نقلیه مسبب جمعا ۷ نفر حضور داشته اند که نفر اول راننده فوت می گردد ، نفر دوم فوت می گردد ، نفر سوم فوت می گردد و نفر چهارم و پنجم و ششم و هفتم هر کدام ۱۰ درصد دیه دارند همگی بالای ۲ سال و جنین هم موجود نبود و بیمه نامه در سال ۱۴۰۵ صادر و خسارت هم در سال ۱۴۰۵ پرداخت می گردد؟

مثال ۲:

در وسیله نقلیه مسبب جمعا ۷ نفر حضور داشته اند که نفر اول راننده فوت می گردد ، نفر دوم فوت می گردد ، نفر سوم فوت می گردد و نفر چهارم فوت و پنجم فوت و ششم و هفتم هر کدام ۱۰ درصد دیه دارند در این وسیله نقلیه ۱ جنین و ۱ طفل زیر دو سال وجود دارد ، فوت غیر حرام و ظرفیت مجاز جمعا ۵ نفر بوده است؟

مثال ۳:

در وسیله نقلیه مسبب جمعا ۷ نفر حضور داشته اند که نفر اول راننده همه افراد فوت می گردند در ماه حرام و بیمه نامه در سال ۱۴۰۴ صادر شده است و خسارت در سال ۱۴۰۵ پرداخت می گردد و شرکت بیمه گر در این خصوص تاخیری نداشته است؟ همگی بالای دو سال

با سپاسی از شما